

Załącznik nr 1 do uchwały nr VIII/78/2023 Rady Gminy Adamówka z dnia 27 grudnia 2023 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2027

GMINNY PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2024-2027

Adamówka, grudzień 2023

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	2
I. WPROWADZENIE.....	3
II. DIAGNOZA	3
III. WNIOSKI I REKOMENDACJE.....	9
IV. OBSZAR WSPÓŁPRACY Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, NARKOMANII I INNYCH UZALEŻNIEŃ NA TERENIE GMINY ADAMÓWKA	11
V. CELE I ZADANIA PROGRAMU	12
VI. ZASADY WYNAGRADZANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH:.....	22
VII. ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII	22
VIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE	23

I. WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2027 jest zapisem działań, które będą realizowane w ramach zadań własnych gminy, w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych i innych problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Tworzony jest na podstawie diagnozy i obserwacji prowadzonych w latach poprzednich oraz w oparciu o realizację Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (NPZ). W Programie uwzględnione zostały również rekomendacje i priorytety dot. realizowania i finansowania gminnych programów wskazane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024 oraz Krajowe Centrum Profilaktyki Uzależnień z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym.

Głównymi założeniami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2027 jest kontynuacja dotychczas podejmowanych działań, dalszy ich rozwój, a także podejmowanie e takich działań, które prowadzone systematycznie spowodują zmniejszenie szeroko rozumianych negatywnych zjawisk spowodowanych nadużywaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych jak również przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym.

W programie uwzględniono zarówno dotychczasowe doświadczenia w omawianym obszarze, wnioski, zalecenia oraz rekomendacje i wytyczne do realizacji gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na rok 2024 oraz wyniki z raportu badań diagnostycznych w zakresie problemów, potrzeb i potencjałów społeczności lokalnej przeprowadzonych w 2021 r. w celu utworzenia Centrum Usług Społecznych w Adamówce.

II. DIAGNOZA

Diagnozę problemów, potrzeb i potencjałów społeczności lokalnej w Gminie Adamówka przeprowadzono w 2021 r. w celu utworzenia Centrum Usług Społecznych w Adamówce. Badania zostały przeprowadzone zgodnie z ideą partycypacji społecznej (wspólnego decydowania o losie własnych tzw. małych ojczyzn). Problematykę badawczą omawianej diagnozy określiły następujące pytania:

1. Jakie problemy i potrzeby społeczne występują w Gminie Adamówka?
2. Jakie problemy i potrzeby na terenie gminy mają dzieci w wieku: 0-15 lat, rodziny z dziećmi, osoby starsze (60+)?
3. Jakie usługi społeczne mogą być odpowiedzią na występujące problemy i potrzeby mieszkańców gminy z uwzględnieniem wskazanych grup społecznych?
4. Jak mieszkańcy gminy, z uwzględnieniem wskazanych grup społecznych uczestniczą w życiu społecznym?
5. Na które ze wskazanych potrzeb oraz problemów może odpowiedzieć CUS?
6. Działalność jakich instytucji, organizacji, osób można wykorzystać, aby zaspokoić problemy i potrzeby społeczności lokalnej?

Uzyskanie odpowiedzi na powyższe pytania wymagało wykorzystania takich metod badawczych jak: tzw. badania „zza biurka (analiza Desk Research); tradycyjny wywiad indywidualny (z ang. Paper And Pencil Interview); oraz zogniskowany wywiad grupowy (z ang. Focus Group Interview). Odpowiednio do wybranych metod badawczych zastosowano dobór próby celowej (analiza DR – wybrane dokumenty; FGI – respondenci spełniający wymogi postawione przez Zleceniodawcę, tj. rodzice dzieci w wieku do 15 r.ż., osoby w wieku 60+ oraz lokalni liderzy i przedstawiciele instytucji), a także losowy (PAPI –

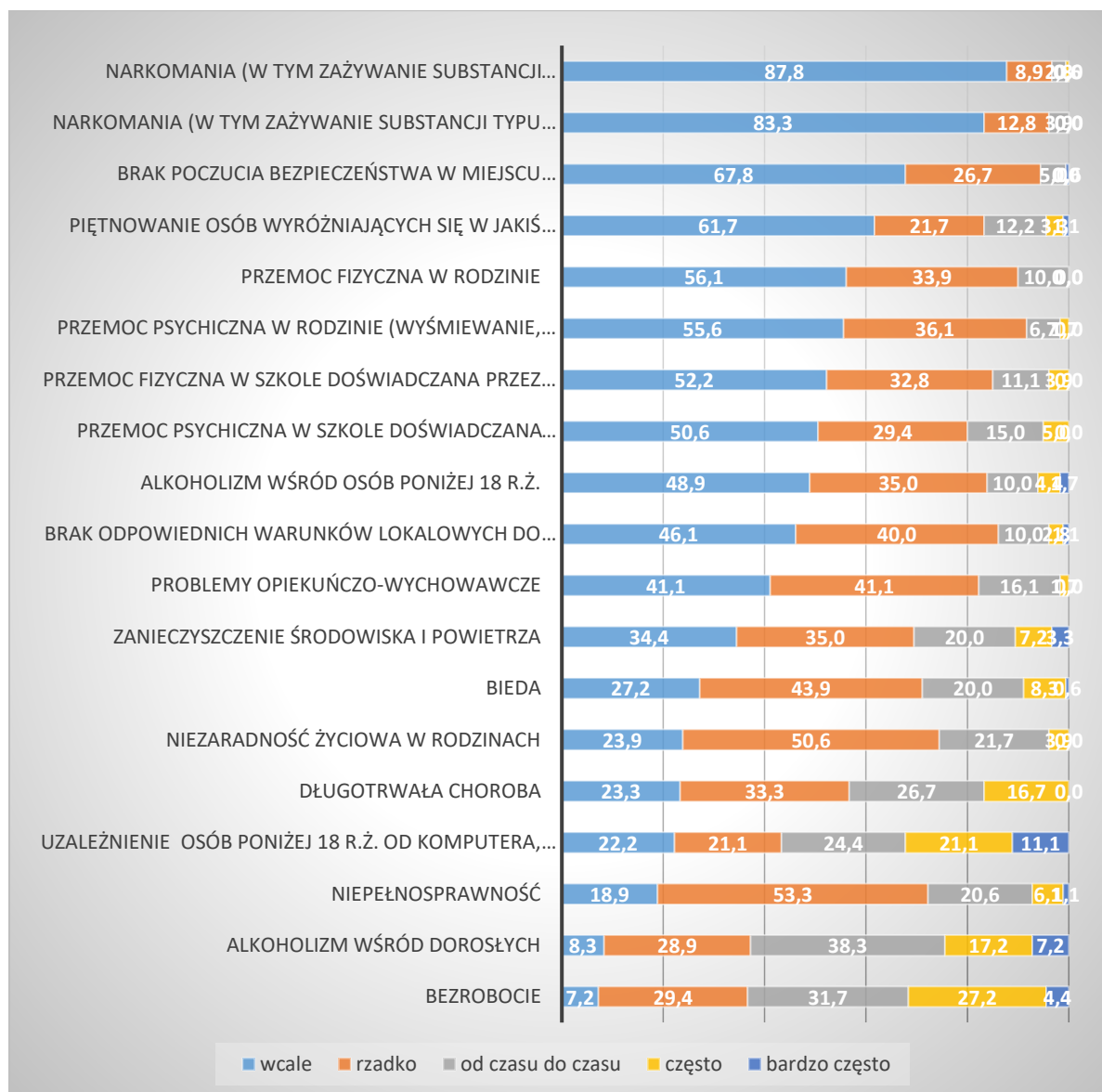
zgodnie z wymogami reprezentatywności - 180 losowo dobranych, dorosłych mieszkańców Gminy Adamówka).

Z analizy dokumentu pn.: *Analiza stanu bezpieczeństwa na terenie Gminy Adamówka z 2021 r.* wynika, że w 2020 r. w Gminie Adamówka popełniono 27 przestępstw, tj. mniej niż w latach 2017 i 2019 (odpowiednio o 10 i 2), ale o jedno więcej niż w 2018 r. Ogólnie można przyjąć, że pod względem ilościowym od 2018 r. odnotowano istotne zmniejszenie się naruszeń prawa o charakterze przestępczym w porównaniu z 2017 r., przy czym należy też podkreślić, że zmieniła się struktura tych czynów. **W latach 2017 i 2018 najczęściej odnotowywano przestępstwa polegające na kierowaniu pojazdami w stanie nietrzeźwości (odpowiednio 13 i 8 przypadków)**, a w 2019 r. o przestępstwa przeciwko rodzinie. Natomiast w 2020 r. najczęściej występującym przestępstwem było oszustwo (10 przypadków), **a na drugim miejscu znalazł się problem kierujących pod wpływem alkoholu.**

Mając na względzie osoby i rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej w 2018 r. powodem przyznania pomocy w 4 rodzinach był problem z nadużywaniem alkoholu, w 2019 r. ten problem odnotowano w 7 rodzinach, w 2020 r. w 3 rodzinach, natomiast w 2021 i 2022 r. – problem z nadużywaniem alkoholu występował w 5 rodzinach objętych wsparciem.

Zadawałające są wypowiedzi osób, biorących udział w badaniach PAPI (180 losowo dobranych, dorosłych mieszkańców Gminy Adamówka). **Z odpowiedzi udzielonych w indywidualnych wywiadach wynika, że aktualnie na terenie Gminy Adamówka nie zaobserwowali oni takich negatywnych zjawisk jak: narkomania (w tym zażywanie substancji określanych jako dopalacze) wśród dorosłych (ok. 88%), narkomania (w tym zażywanie substancji typu dopalacze) wśród osób poniżej 18 r.ż. (ok. 83%),** brak poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania – w tym wykroczenia, przestępstwa (ok. 68%), piętnowanie osób wyróżniających się w jakiś sposób zachowaniem, zdolnościami itp. (ok. 62%), przemoc fizyczna w rodzinie (ok. 56%), przemoc psychiczna w rodzinie, tj. wyśmiewanie, przeklinanie, itp. (ok. 56%), przemoc fizyczna w szkole doświadczana przez dzieci lub młodzież ze strony rówieśników (ok. 52%), przemoc psychiczna w szkole doświadczana przez dzieci lub młodzież ze strony rówieśników (ok. 51%), **alkoholizm wśród osób poniżej 18 r.ż. (ok. 49%),** brak odpowiednich warunków lokalowych do życia (ok. 46%), *problemy opiekuńczo-wychowawcze* (ok. 41%), zanieczyszczenie środowiska i powietrza (ok. 34%), bieda (ok. 27%), niezaradność życiowa w rodzinach (ok. 24), długotrwała choroba (ok. 23%), **uzależnienie osób poniżej 18 r.ż. od komputera, Internetu (ok. 22%),** niepełnosprawność (ok. 19%), **alkoholizm wśród dorosłych (ok. 8%)** oraz bezrobocie (ok. 7%). Warto tu podkreślić, iż uzyskany wynik współczynnika Alfa Crombacha, który jest miarą rzetelności na poziomie 0,819 pozwala określić zaprezentowany tu zestaw pytań jako skalę aktualnych problemów społecznych – por. Wykres 1.

Wykres 1. Aktualne problemy społeczne w Gminie Adamówka w opinii mieszkańców (Dane w %, N=180).

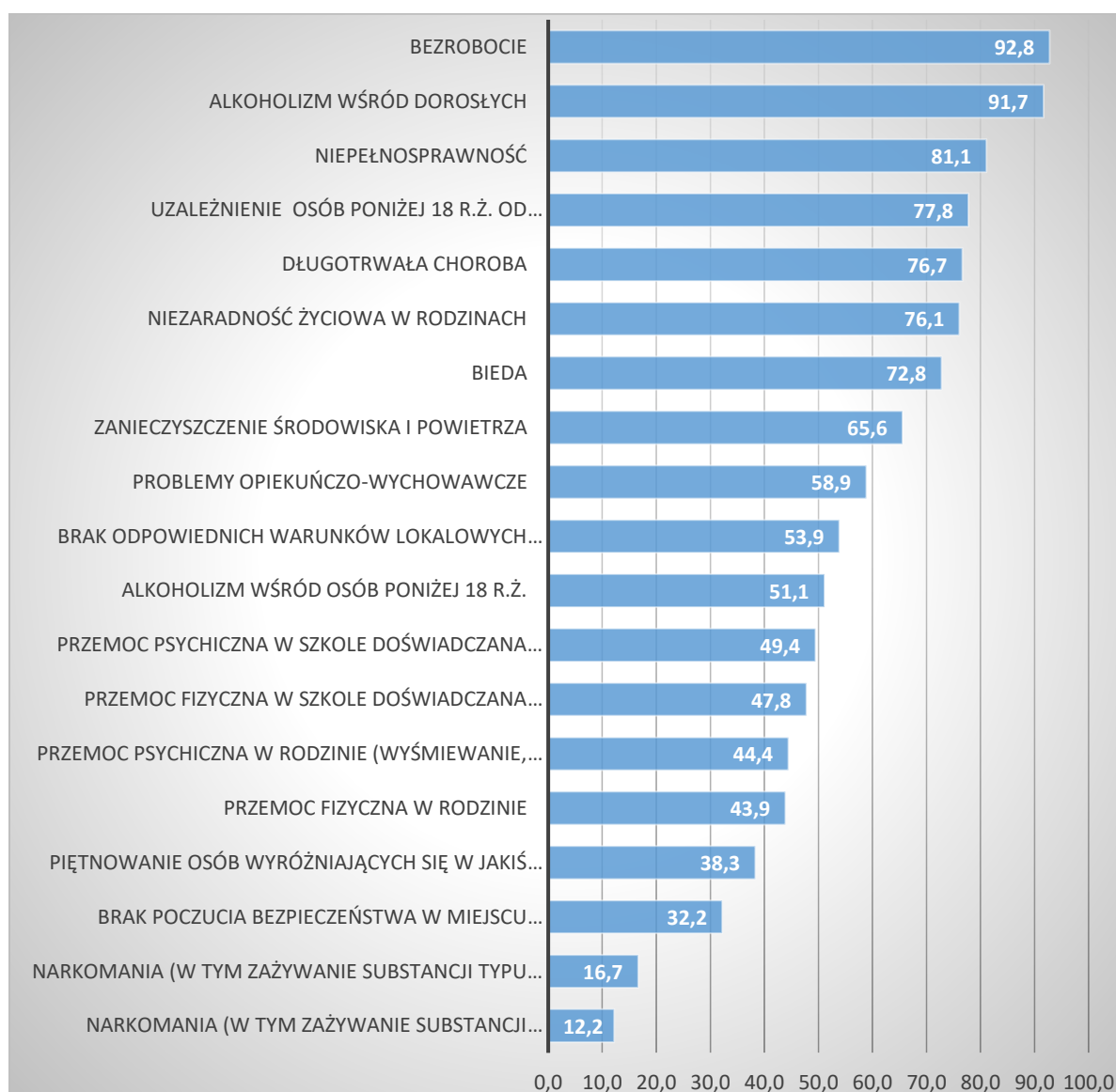

Źródło: Centrum Usług Społecznych w Adamówce – raport z badań diagnostycznych, s. 67, <https://cus.adamowka.pl/wp-content/uploads/2023/01/Broszkiewicz-W.-CUS-Adamowka-Raport-z-badan-diagnostycznych.pdf> (dostęp dnia: 19.12.2023 r.).

Spojrzenie na uzyskany w toku badań wynik dotyczący problemów społecznych w Gminie Adamówka z perspektywy wyłącznie ich występowania – a nie jak uprzednio ich nasilenia – pozwoliło określić obszary wymagające szczególnej uwagi w kontekście działań pomocowych. Prawie wszyscy respondenci przyznali, że w ich społeczności lokalnej występują takie negatywne zjawiska jak: bezrobocie (ok. 93%) oraz **alkoholizm wśród dorosłych (ok. 92%)**. Zdecydowana większość badanych zaobserwowała, iż mieszkańcy ich miejscowości borykają się z takimi problemami jak: niepełnosprawność (81%), **uzależnienie osób poniżej 18 r.ż. od komputera, Internetu (ok. 78%)**, długotrwała choroba (ok. 77%), niezaradność życiowa w rodzinach (ok. 76%), bieda (ok. 73%) oraz zanieczyszczenie środowiska i powietrza (ok. 66%). Ponad połowa spośród osób zapytanych w wywiadach indywidualnych stwierdziła występowanie takich niepokojących aspektów życia społecznego jak: problemy opiekuńczo-wychowawcze (ok. 59%), brak odpowiednich warunków lokalowych do życia (ok. 54%) oraz **alkoholizm wśród osób**

poniżej 18 r.ż. (ok. 51%). Prawie co druga osoba zapytana przez ankieterów o omawiane tu problemy wskazała na takie jak: **przemoc w szkole doświadczana przez dzieci lub młodzież ze strony rówieśników o naturze psychicznej (ok. 49%) oraz fizycznej (ok. 48%).** Z wypowiedzi uczestników badań wynika również, że istotnymi problemami są w ich społecznościach takie kwestie jak: przemoc psychiczna w rodzinie, tj. wyśmiewanie, przeklinanie, itp. (ok. 44%), przemoc fizyczna w rodzinie (ok. 44%), piętnowanie osób wyróżniających się w jakiś sposób zachowaniem, zdolnościami itp. (ok. 38%) oraz brak poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania, w tym wykroczenia, przestępstwa (ok. 32%). W omawianym tu kontekście wymieniono także takie patologie jak: **narkomania (w tym zażywanie substancji typu dopalacze) wśród osób poniżej 18 r.ż. (ok. 17%) oraz wśród dorosłych (ok. 12%)** – por. Wykres 2.

Wykres 2 Problemy społeczne w Gminie Adamówka zaobserwowane przez mieszkańców (Dane w %, N=180).

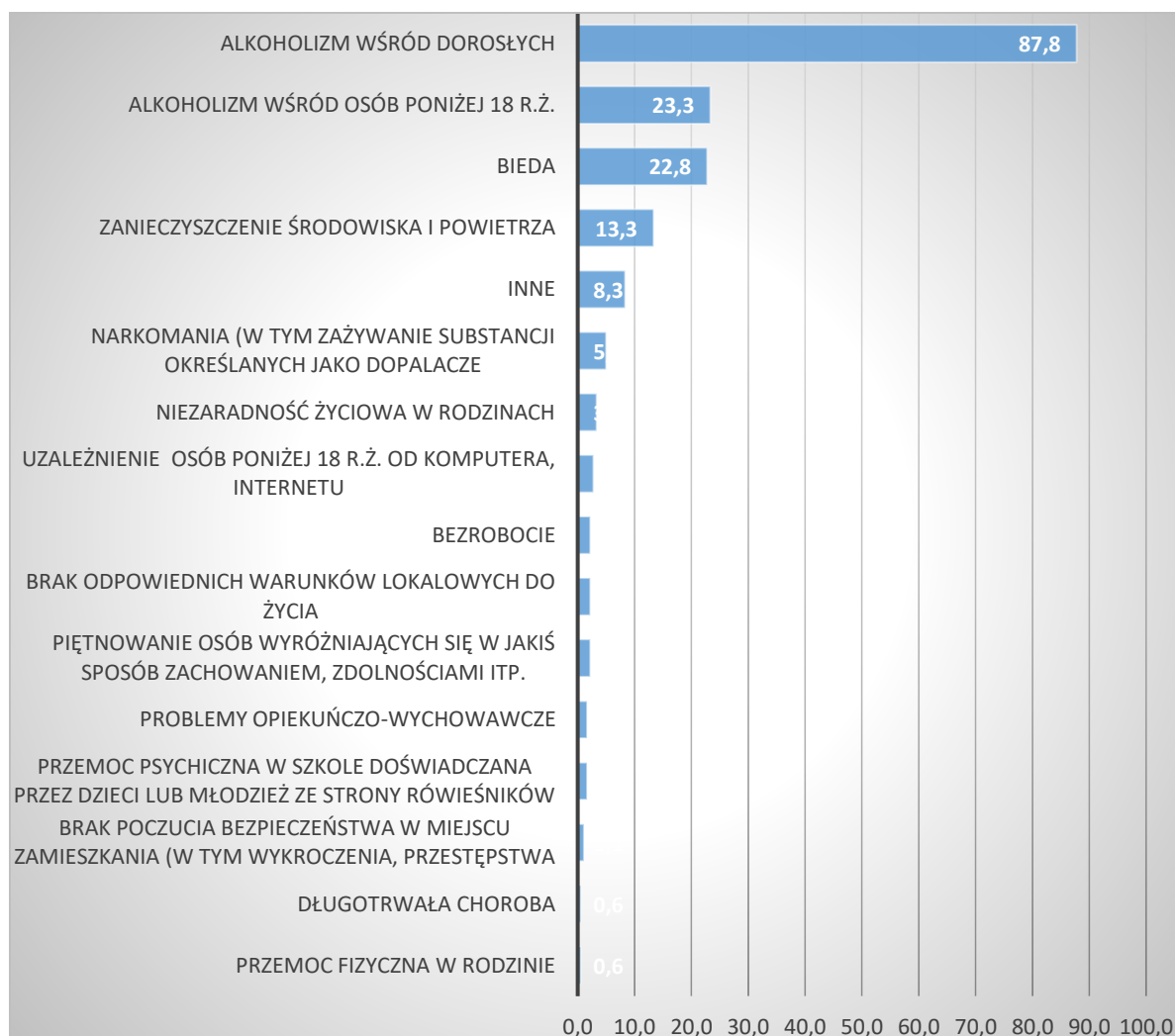

Źródło: Centrum Usług Społecznych w Adamówce – raport z badań diagnostycznych s.68, <https://cus.adamowka.pl/wp-content/uploads/2023/01/Broszkiewicz-W.-CUS-Adamowka-Raport-z-badan-diagnostycznych.pdf> (dostęp dnia: 19.12.2023 r.).

Uczestnicy badań zapytani o problemy natury społecznej szczególnie doskwierające ich społeczności lokalnej, a przez to takich które wymagają interwencji w pierwszej kolejności

w zdecydowanej większości przyznali, że jest to **alkoholizm wśród osób dorosłych (ok. 88%)**. Wśród uzyskanych odpowiedzi dotyczących tego zagadnienia wyróżniają się również takie kwestie jak: **alkoholizm wśród osób poniżej 18 r.ż. oraz bieda (po ok. 23%)** – por. Wykres 3.

Wykres 2 Najczęściej występujące problemy społeczne w Gminie Adamówka w opinii jej mieszkańców (Dane w %, N=180).

Źródło: Centrum Usług Społecznych w Adamówce – raport z badań diagnostycznych s. 69, <https://cus.adamowka.pl/wp-content/uploads/2023/01/Broszkiewicz-W.-CUS-Adamowka-Raport-z-badan-diagnostycznych.pdf> (dostęp dnia: 19.12.2023 r.).

Oprócz diagnozy aktualnych problemów społecznych w Gminie Adamówka ważnym celem przeprowadzonych badań było określenie oczekiwań mieszkańców odnośnie działań w zakresie wsparcia. W efekcie podjętych zabiegów ustalono, iż przedłożone respondentom do zaopiniowania działania pomocowe uzyskały aprobatę zdecydowanej większości badanych. O konieczności wsparcia osób starszych wraz z ich reintegracją społeczno-zawodową przekonanych jest ok. 95%. Podjęcie starań na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem na rynku pracy, np. kursy, szkolenia jako niezbędne określiło ok. 94%. Ochrona i promocja zdrowia oraz usługi zdrowotne i opiekuńcze wspierające osoby z niepełnosprawnościami są potrzebne w opinii odpowiednio po ok. 91%. Zasadność świadczenia usług z zakresu wsparcia rodziny, a w tym pieczy zastępczej potwierdziło ok. 90% osób, które wzięły udział w wywiadach indywidualnych. W tym kontekście bardzo

pożądana jest także pomoc w zakresie opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym, np. oddziały przedszkolne (ok. 87%) oraz dziećmi do lat 3.(ok. 86%).

Uczestnicy zogniskowanych wywiadów grupowych wskazywali na następujące problemy społeczne:

– brak pozalekcyjnych zajęć pozwalających dzieciom rozwijać zainteresowania (oprócz zajęć sportowych):

RD: – Nie ma poza szkołą takich spotkań, żeby się mogły spotkać...

RD: – (...) ale nie ma czegoś takiego, gdzie dzieci (...) nie mówię na zasadzie konkursów jakichś, ale żeby, nie wiem, jakieś spotkania [mogły się odbywać] (...) żeby, jakoś tak, pochwalić się, no, żeby dzieci w szkole w każdej miejscowości pokazały, co potrafią, co robią. Nie ma takiego czegoś.

RD: – (...) Jeżeli chodzi o rozgrywki sportowe, to chyba coś jest (...) . Wiem, że wcześniej dzieci jeździły na jakieś zawody (...) Być może mogą dzieci, tak jak tu było wspomniane, że piłka nożna, że przyjeżdżają też tu na halę, gdzie mogą się, powiedzmy, na piłce spotkać... RD: – Tak, jest hala w Adamówce.

– problemy w rodzinach, ukrywanych przed otoczeniem (problem przyzwolenia społecznego o źródłach kulturowych):

RD: – Myślę, że ten wątek był, jest i będzie [przemoc domowa, problem z nadużywaniem alkoholu], tylko, że jest to sprawa, o której nikt nie chce mówić, gdzieś tam. Jest to chowane w domu, raczej to nie wypływa tak szybko na zewnątrz, a jak wypłynie to po czasie, zazwyczaj jest już trochę za późno na jakąś tam reakcję, pomoc (...) tym się nikt nie chwali, każdy chowa w sobie. Więc, myślę, że to zawsze jest, było z czasów dziadków, pradiadków, więc to się toczy z pokolenia na pokolenie gdzieś.

RD: – Mniej już niż kiedyś, ale na pewno się zdarza.

RD: – (...) Ja osobiście zauważam, że jest trochę osób pijących, mężczyzn, funkcjonujących, chodzących do pracy i niekoniecznie biednych. I to nie jest tak, że jest biedny i pije. I myślę, że trochę trzeba by się było tym zainteresować. Bo tu dorastają dzieci, ale to jest już dla nich normalne po prostu (...) Na pewno to [brak pracy], ale też myślę, że to jest po prostu zakorzenione w takich wioskach, które były kiedyś biedne. Chodzi o to, że to jest takie zakorzenione... Reprezentantom starszego pokolenia. I jak ktoś uważa, że normalne jest to, że ja wypiję i idę do pracy, to jest ok.

– brak wsparcia natury prawnej:

RS: – Problemy społeczne powinny być rozwiązywane tu w gminie. I ja widzę tu taki problem, że powinno być jakieś doradztwo przez prawników, bo są różne sprawy. Mają je starsi ludzie. RS: – I młodszy też. RS: – I powinna być taka usługa doradcza, bo nikt nie jest prawnikiem. Nawet jak się prawnicy spotykają, to na dany temat potrafią się nie zgodzić. I tu można by było przyjść. RS: – W Urzędzie Gminy. RS: – Kiedyś było w urzędzie doradztwo. RS: – No właśnie... RS: – [Ale] nikt nie wiedział, bo był brak informacji. RS: – Brak informacji, przede wszystkim. RS: – Ale [kiedyś prawnik] przyjmował w sprawach nie takich gminnych, tylko np. pola, bo wiem, że dwie osoby z naszej wsi tu były zaciągnąć opinii. RS: – U nas było słyhać, że jest prawnik i jeździli.

– problem z alkoholizmem:

RS: – [Nie wiem dokładnie] ile jest rodzin patologicznych i w ilu nadużywa się alkohol, to... RS: – Są tu ludzie, którzy [dużo] alkoholu w życiu wypili. RS: – Tutaj problemu nie ma. RS: – Alkohol jest produkowany i jest dla ludzi, tylko ludzie mądrych. To nie jest tak, jak narkotyki. Tylko jest produkowany, państwo ma z tego zysk, człowiek ma jakieś zadowolenie, alkohol można wypić. Natomiast gorszym tematem jest patologia alkoholowa. RS: – Jest parę osób... RS: – Są problemy i owszem, ale im nie idzie pomóc. Nawet jest pan na leczeniu, wraca z leczenia jeszcze bardziej pijący. Takie są skutki.

RL: – Ja bym tu jeszcze alkoholizm poruszyła. (...) Jakies uzależnienia, właśnie przeróżne, żeby te osoby miały jakieś wsparcie, a nie tylko, nie wiem, powiedzmy, wytykanie palcami, że „o, pijak jeden” czy jakiś. Może im potrzeba jakiegoś psychologicznego wsparcia, jakiegoś podejścia odpowiedniego, nie wiem, wskazania możliwości. Może chcą pomocy, my tego nie wiemy, bo nikt z nimi nie rozmawia przecież. Mnie się tak wydaje (...) przez tyle lat był zakaz sprzedaży alkoholu i patrzcie, co się porobiło. Odwrotnie, pewnie, że tak. Meliny się porozwijały.

– izolacja społeczna:

*RD: – Bierzymy telefon i zamykamy się dalej i dalej siedzimy w wirtualnym świecie. Albo pilot, tak. Zabiorę pilot, to wezmę telefon, zabiorę telefon, wezmę pilot. I tak w kółko, i to się kręci dookoła...
RD: – Ale są nauczone, że trzeba im dać coś w zamian. Co, zabierzemy mu telefon i będzie dzieciak siedział, patrzył w ścianę?*

III. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Informacje uzyskane za pomocą przeprowadzenia badań wśród dorosłych mieszkańców, oraz analiza zgromadzonych danych pozwoliły na dokonanie podsumowania i wyciągnięcie wniosków diagnozujących lokalne zagrożenia społeczne na terenie gminy Adamówka, które podzielone zostały ze względu na rodzaj problemu.

Celem raportu było przedstawienie problemów społecznych dotyczących mieszkańców Gminy Adamówka. Cel ten został zrealizowany w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą opracowania diagnozy, która posłużyła do tworzenia różnego rodzaju programów zmierzających do poprawy sytuacji na terenie gminy, w tym, jakości życia jej mieszkańców.

Analiza badania dała możliwość postawienia pewnych wniosków w obszarach:

- Zapoznanie się z problemami mieszkańców gminy Adamówka,
- Ujawnienie problemów z jakimi spotykają się na co dzień mieszkańcy gminy Adamówka
- Sprawdzenie wśród wszystkich osób przebadanych, jaka według nich jest dostępność narkotyków, dopalaczy, nikotyny czy alkoholu na terenie gminy.

Powyższe informacje mogą zostać wykorzystane w przyszłości do prowadzenia dalszych pogłębionych badań wśród mieszkańców. W oparciu o dokonaną analizę problemów społecznych zostały sformułowane rekomendacje skierowane do mieszkańców Gminy Adamówka, które powinny mieć charakter długofalowy i wielostronny. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) podaje, że aż 50% zaburzeń zdrowia psychicznego prowadzących do nadużywania substancji psychoaktywnych, agresji i przemocy, a także innych zachowań antyspołecznych zaczyna się w okresie dojrzewania. Dzieci i młodzież są, więc grupą wymagającą szczególnie intensywnych oddziaływań profilaktycznych. Należy skupić się przede wszystkim na najmłodszych by zapobiec i zredukować takie zachowania. Środowisko szkolne wywiera ogromny wpływ na rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny dzieci i młodzieży, stąd jego kształtowanie może sprzyjać zdrowiu psychicznemu. Australijskie badania na zlecenie WHO pozwoliły na wyodrębnienie najistotniejszych czynników chroniących oraz czynników ryzyka:

Czynniki ryzyka:

- przemoc rówieśnicza,
- odrzucenie przez rówieśników,
- słaba więź ze szkołą,
- niedostateczne kierowanie własnym zachowaniem (brak kontroli),
- destrukcyjna grupa rówieśnicza,
- niepowodzenia szkolne.

Przez „czynniki chroniące” należy rozumieć: wszystkie elementy osłabiające oddziaływanie czynników ryzyka, zwiększające „odporność” jednostki, a więc zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienia zachowań problemowych. Można je pogrupować w kilka kategorii:

- poczucie przynależności
- pozytywny klimat szkoły

- prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza
- okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć
- zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy”.

Wymienione czynniki chroniące mają charakter uniwersalny. Są odpowiednim oddziaływaniem wśród młodszych mieszkańców gminy, czyli uczniów szkół. Najlepiej wdrażać czynniki chroniące poprzez organizowanie warsztatów profilaktycznych, gdzie wzmacniane są czynniki chroniące oraz osłabiane czynniki ryzyka. Warto pamiętać, że oddziaływanie w zakresie jednego tematu zajęć, np. dotyczących jedynie przemocy może przynieść pozytywne rezultaty także w profilaktyce innych zachowań ryzykownych.

Nadrzędną rekomendacją wyznaczającą kierunek działań profilaktycznych jest wzmacnianie pozytywnego stosunku do nauczycieli oraz budowanie klimatu współpracy pomiędzy nauczycielami w szkole oraz wspieranie konstruktywnych zainteresowań i zajęć pozalekcyjnych młodzieży. Do najbardziej uniwersalnych i selektywnych czynników chroniących np. młodzież szkół podstawowych przed angażowaniem się w zachowania problemowe należy włączyć:

- pozytywne nastawienie do nauczycieli;
- udział w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych;

„– zajęcia dla dzieci mogące być alternatywą dla spędzania przez nie czasu w Internecie, korepetycje szczególnie po okresie nauki zdalnej:

RD: – Na pewno musi być coś odnośnie Internetu. Bo za dużo rodzice pozwalają dzieciom na telefony, na Internet. I jeżeli miałoby być... to po prostu trzeba zauważyć, żeby troszkę z tego zejść i jednak można szukać dużo rzeczy w Internecie pożytecznych, ale za dużo też schodzi na te złe tory. Tutaj trzeba jakoś, no też, rodzice z jednej strony muszą mieć więcej czasu, z drugiej strony chcą temu dziecku jakoś tam ten czas normalnie zorganizować, ale tak, prawdę mówiąc, dziecko ma więcej energii jak rodzic. I tak naprawdę zostaje dużo przy tym, że dziecko samo sobie szuka czegoś i nie zawsze jest to dobre. Tutaj, właśnie, jakaś, nie wiem, szkolenia rodziców, co do blokowania takich stron niebezpiecznych, też nie ma tego. Myślę, że szkoła też powinna to na tą chwilę bardzo ogarnąć, bo dzieci, klasa druga, ja mam akurat w drugiej klasie, no to też to dziecko samo na tym komputerze. Jadę do pracy...

RD: – (...) widzimy ucznia, który niby jest z nami, a on jest gdzieś indziej (...) już jest uwaga gdzie indziej (...) mówię do ucznia, a uczeń coś innego śledzi na laptopie (...) dużo mu w głowie nie zostanie (...) Oczywiście, jak rodzic nie przypilnuje, to nie ma szans. Jak ja udowodnię uczniowi, „słuchaj (...), co ty robisz? Co ty tam masz?”. Mogę zapytać, mogę tylko powiedzieć, co sądzę, ale jak ja mu udowodnię? Więc tutaj... A jak rodzice są w pracy, no to... RD: – To jest problem w całej Polsce. RD: – Tak, wszędzie, to jest...”

- aktywny udział w praktykach i uroczystościach religijnych;
- dobry kontakt z rodzicami; monitorowanie przez rodziców miejsc, w których młodzież szkolna spędza czas wolny.

Efektywna ochrona młodzieży wiąże się z prawidłowym rozumieniem przez nauczycieli 20 procesów rozwojowych właściwych dla okresu adolescencji. Dlatego zaleca się, aby wspierać pedagogów i nauczycieli zarówno na poziomie kształcenia formalnego, jak i nieformalnego, w zdobywaniu wiedzy oraz poszerzaniu umiejętności w zakresie rozpoznawania wyzwań oraz trudności specyficznych dla tego okresu rozwoju;

Program profilaktyczny powinno się również uwzględnić w działaniach związanych z profilaktyką uzależnień oraz rozwiązywaniem problemów alkoholowych, które będą skierowane do wszystkich mieszkańców Gminy Adamówka. Powinien zawierać działania profilaktyczno - informacyjne mające na celu propagowanie zdrowego stylu życia i zmianę postaw przy użyciu sprawdzonych i rekomendowanych programów profilaktycznych, odpowiadających na środowiskowe zapotrzebowanie. Powinno zostać również uwzględnione realizowanie działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej

i wskazującej skierowanej do osób uzależnionych, spożywających alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy lub korzystających z innych używek, jak również do ich rodzina także osób zagrożonych przemocą oraz takich, przeciwko którym ta przemoc jest stosowana regularnie. W celu zapewnienia skuteczności, uwzględnione działania powinny być długofalowe, konsekwentnie oraz wdrażane systematycznie na terenie gminy Adamówka.

Główne kierunki dalszych działań z zakresu przeciwdziałania i rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Adamówka powinny polegać na:

- Rozwoju pracy socjalnej na rzecz mieszkańców, którzy są zagrożonymi przemocą, wszelkimi uzależnieniami od substancji psychoaktywnych i alkoholu, oraz wdrażanie najnowszych sposobów pomocy tym osobom. Skuteczne rozwiązywanie problemu alkoholowego i narkotycznego zależy od różnych podmiotów instytucji, które działają w tym zakresie, np. Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Adamówce. Ważne jest, by zwrócić uwagę na dostarczanie informacji dotyczących tego jakie działania podejmuje gmina by zwalczyć np. popyt na spożywanie alkoholu.
- Dalsze podejmowanie działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów i programy profilaktyczne. Uczniowie i uczennice zapytani o to do kogo zwrócili by się mając problem związany z uzależnieniami, między innymi wymienili zaufanych nauczycieli (12% uczniów i 13% uczennic). Realizując programy profilaktyczne kształtuje się kompetencje osobowościowe młodych ludzi oraz ich zdolności interpersonalne niezbędne dla satysfakcjonującego funkcjonowania wśród rówieśników bez pomocy alkoholu, papierosów i narkotyków czy też przemocy.
- Ułatwieniu dostępności programów edukacyjnych dla osób dorosłych, dotyczących problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, przeciwdziałających przemocy, promujących zdrowy tryb życia m.in. poprzez preferowanie programów profilaktycznych w szkołach obejmujących oprócz młodzieży także rodziców/prawnych opiekunów. Zachowania ryzykowne są podejmowane przez młodzież często poza terenem szkoły gdzie nie daje to szkole możliwości wpływu na młodych ludzi – stąd ogromna rola rodziców, ich wiedzy oraz umiejętności współpracy z dzieckiem w zakresie kształtowania właściwych zachowań.
- Dalszej kontroli sprzedaży alkoholu na terenie gminy Adamówka. Z badań wynika, że 5% ankietowanych sprzedawców nigdy nie uczestniczyło w szkoleniach dotyczących odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu w gminie.
- Dane uzyskane dzięki badaniu młodzieży szkolnej pokazały również, że na problem alkoholowy narażeni są uczniowie z najmłodszych klas. Rekomenduje się wzmocnić działania profilaktyczne wśród dzieci oraz uczulić ich rodziców by zwiększyli kontrolę.

IV. OBSZAR WSPÓŁPRACY Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, NARKOMANII I INNYCH UZALEŻNIEŃ NA TERENIE GMINY ADAMÓWKA

1. Gmina Adamówka - budowa platformy współpracy z organizacjami pozarządowymi.
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) - podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego wobec osoby uzależnionej od alkoholu, powodującej rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylającej się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócającej spójność lub

- porządek publiczny, prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.
3. Centrum Usług Społecznych (CUS) – prowadzenie działań w zakresie pracy socjalnej, pomocy materialnej oraz integracji społecznej i zawodowej na rzecz osób dotkniętych problemem alkoholowym i ich rodzin. Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy domowej. Kierowanie do GKRPA wniosków o podjęcie stosownych kroków wobec osób nadużywających alkoholu oraz stosujących przemoc.
 4. Zespół Interdyscyplinarny (ZI) - udzielanie bezpłatnej pomocy psychologicznej i prawnej każdej osobie, która się zgłosi. Kierowanie do GKRPA wniosków o podjęcie stosownych kroków wobec osób nadużywających alkoholu oraz stosujących przemoc.
 5. Komisariat Policji w Sieniawie (KP) - ochrona przed przemocą w rodzinie, egzekwowanie zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych, prowadzenie systematycznych kontroli trzeźwości kierowców, interwencji w przypadkach zakłócenia porządku publicznego oraz działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej, dotyczących problematyki związanej ze zjawiskami patologicznymi. Kierowanie do GKRPA wniosków o podjęcie stosownych kroków wobec osób nadużywających alkoholu oraz stosujących przemoc.
 6. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna (PPP) - realizacja działań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
 7. Rodzinny Punkt Poradnictwa Specjalistycznego (RPPS) (usługa CUS) - poradnictwo, konsultacje specjalistów w zakresie uzależnień, przemocy w rodzinie.
 8. Placówki oświatowe - realizacja zadań prewencyjnych, dotyczących zapobiegania problemom społecznym, w oparciu o szkolne programy profilaktyki, zgodnie z wymogami ustawy o systemie oświaty.
 9. Organizacje pozarządowe – realizacja działań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
 10. Instytucje kultury, sportu.
 11. Służba zdrowia.
 12. Inne podmioty realizujące zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień posiadające w swoich statutach zapisy umożliwiające realizację tych zadań na terenie gminy Adamówka.

V. CELE I ZADANIA PROGRAMU

Cel główny: **OGRANICZENIE WYSTĘPOWANIA PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z UŻYCIEM ALKOHOLU, NARKOMANII I INNYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH, UZALEŻNIEŃ BEHAVIORALNYCH ORAZ ZWIĄZANYCH Z NIMI SZKÓD ZDROWOTNYCH I SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY ADAMÓWKA.**

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Zwiększanie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z używaniem substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.
2. Ograniczanie dostępności alkoholu i innych środków psychoaktywnych, zwłaszcza wśród młodzieży.
3. Ograniczenie spożycia napojów alkoholowych przez mieszkańców.
4. Rozwój umiejętności psychospołecznych mieszkańców gminy, w tym w szczególności dzieci i młodzieży.
5. Zwiększanie dostępności i podnoszenie jakości świadczeń w zakresie leczenia uzależnień.

6. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy specjalistycznej, w tym psychologicznej i psychoterapeutycznej.

ODBIORCY PROGRAMU

Program kierowany jest do:

1. Osób uzależnionych, współuzależnionych, doznających przemocy oraz stosujących przemoc,
2. Rodzin osób uzależnionych, współuzależnionych, doznających przemocy oraz stosujących przemoc,
3. Osób i rodzin ze środowisk zagrożonych uzależnieniem i występowaniem przemocy,
4. Dzieci i młodzieży oraz osób starszych,
5. Rodziców, opiekunów, wychowawców,
6. Specjalistycznej kadry pracującej z uzależnionymi, współuzależnionymi, doświadczającymi przemocy i stosującymi przemoc lub osobami z grup ryzyka, w tym: pracowników pomocy społecznej, oświaty, policji, służby zdrowia, członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
7. Mieszkańców Gminy Adamówka.

REZULTATY PROGRAMU

Program przewiduje osiągnięcie następujących rezultatów:

1. Objęcie dzieci i młodzieży szkolnej programami profilaktycznymi i działaniami o charakterze profilaktycznym,
2. Wzmocnienie postaw abstynenckich oraz postaw sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu w społeczności,
3. Wzmocnienie umiejętności i kompetencji rodziców, opiekunów i wychowawców,
4. Podniesienie kompetencji kadr pracujących w obszarze uzależnień, przemocy oraz wsparcia rodziny,
5. Zapewnienie dostępności wsparcia specjalistycznego,
6. Objęcie dzieci, w szczególności ze środowisk zagrożonych, działaniami opiekuńczo-wychowawczymi.

Tabela 1: Opis zadania I.

ZADANIE I				
ZWIĘKSZANIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I WSPÓLUZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU ORAZ OFIAROM PRZEMOCY W RODZINIE				
Lp.	Metody i sposoby realizacji	Wskaźnik osiągnięcia celu	Realizatorzy i partnerzy	Termin
1	Podejmowanie przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu	- liczba przyjętych wniosków o objęcie leczeniem odwykowym osób uzależnionych od alkoholu, - liczba wniosków skierowanych do Sądu	GKRPA	Przez cały okres realizacji

	obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.	Rejonowego o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego		
2	Prowadzenie przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych rozmów motywujących osoby uzależnione do podjęcia leczenia odwykowego.	- liczba przeprowadzonych rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego, - liczba osób podejmujących leczenie odwykowe	GKRPA	Przez cały okres realizacji
3	Zapewnienie dostępu do informacji o placówkach świadczących pomoc terapeutyczną i rehabilitacyjną.	- liczba osób, którym udzielono informacji	GKRPA, ZI, Urząd Gminy, CUS	Przez cały okres realizacji
4	Zapewnienie dostępu do informacji o placówkach świadczących specjalistyczną pomoc dla osób uzależnionych.	- liczba osób, którym udzielono informacji	GKRPA, ZI, Urząd Gminy, CUS	Przez cały okres realizacji
5	Opłacanie kosztów sądowych, kosztów zespołu biegłych wydających opinie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu poszczególnych osób, wobec których skierowano wnioski o leczenie odwykowe.	- liczba osób skierowanych na badanie, - liczba osób skierowanych do sądu	GKRPA, Urząd Gminy	Przez cały okres realizacji
6	Prowadzenie Rodzinnego Punktu Poradnictwa Specjalistycznego dla osób uzależnionych, współuzależnionych od alkoholu, narkomanii i innych uzależnień oraz osób zagrożonych uzależnieniem.	- liczba osób objętych wsparciem, - liczba udzielonych porad	CUS	Przez cały okres realizacji
7	Wsparcie i pomoc rodzinom dzieci z FASD (poalkoholowe spektrum zaburzeń rozwojowych).	- liczba osób która otrzymała wsparcie, - liczba udzielonych porad	RPPS, ZI	Przez cały okres realizacji
8	Finansowanie szkoleń, kursów, konferencji, warsztatów oraz innych form spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji osób i specjalistów pracujących na rzecz środowiska lokalnego w zakresie pracy z osobami uzależnionymi i ich rodzinami (członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołu Interdyscyplinarnego).	- liczba szkoleń/kursów / konferencji - liczba osób przeszkolonych,	GKRPA, ZI, Urząd Gminy, CUS	Przez cały okres realizacji
9	Poszerzenie oferty programów pomocy psychologicznej, psycho-terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem i ich rodzin.	- liczba programów wsparcia terapeutycznego, - liczba beneficjentów objętych wsparciem terapeutycznym, rehabilitacyjnym i postrehabilitacyjnym,	GKRPA, CUS,	Przez cały okres realizacji

10	Realizacja usługi indywidualnego poradnictwa specjalistycznego z zakresu wsparcia terapeutycznego	- liczba osób objętych wsparciem terapeutycznym	RPPS	Przez cały okres realizacji
----	---	---	------	-----------------------------

Tabela 2: Opis zadania II.

ZADANIE II				
UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ, A W SZCZEGÓLNOŚCI OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE				
1	Podejmowanie przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.	- liczba założonych „Niebieskich Kart”,	GKRPA, ZI	Przez cały okres realizacji
2	Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w zakresie procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie, udział w Zespole Interdyscyplinarnym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	- liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, w których udział wzięli członkowie Komisji, - liczba wniosków skierowanych przez Zespół Interdyscyplinarny do Komisji dot. uzależnienia od alkoholu,	GKRPA, ZI, CUS, Urząd Gminy, KP	Przez cały okres realizacji
3	Koordinowanie współpracy instytucji i organizacji zajmujących się problemem przemocy.	- liczba koordynowanych działań,	GKRPA, CUS, Urząd Gminy,	Przez cały okres realizacji
4	Udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej rodzinom z problemem uzależnienia, współuzależnienia oraz ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie.	- liczba zatrudnionych specjalistów	RPPS, CUS	Przez cały okres realizacji
5	Podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie i doznających przemocy w rodzinie.	- liczba działań interwencyjnych, - liczba działań edukacyjnych	GKRPA, KP, CUS, ZI, Urząd Gminy	Przez cały okres realizacji
6	Inicjowanie działań zmierzających do podniesienia kwalifikacji osób mających w swojej pracy kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy - organizowanie szkoleń, konferencji itp.	- liczba szkoleń, konferencji - liczba osób, która podniosła swoje kwalifikacje	GKRPA, KP, CUS, ZI, Urząd Gminy	Przez cały okres realizacji
8	Włączanie się w ogólnopolskie akcje promujące życie rodzinne bez przemocy i uzależnień, w tym działania informacyjno-edukacyjne i medialne kampanie edukacyjne.	- liczba akcji	GKRPA, Urząd Gminy CUS, placówki oświatowe	Przez cały okres realizacji
9	Udzielanie pomocy rodzinom, w których występuje problem dysfunkcji wychowawczych poprzez m.in. prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej, zajęcia	- liczba rodzin, którym udzielono pomocy	GKRPA, Urząd Gminy, CUS, ZI, PPP, organizacje pozarządowe	Przez cały okres realizacji

	edukacyjne, warsztaty umiejętności życia w rodzinie.			
10	Powadzenie edukacji publicznej zwiększającej świadomość rodziców i opiekunów w wychowaniu dzieci i młodzieży, korygującej postawy rodzicielskie.	- ilość zrealizowanych kampanii, - liczba materiałów edukacyjnych	GKRPA, Urząd Gminy, placówki oświatowe, PPP	Przez cały okres realizacji
11	Rozwijanie systemu edukacji zwiększającej wiedzę i umiejętności profesjonalistów oraz rodziców z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej, w tym cyberprzemocy,	- ilość osób	GKRPA, Urząd Gminy placówki oświatowe, PPP	Przez cały okres realizacji

Tabela 3: Opis zadania III.

ZADANIE III				
PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ I EDUKACYJNEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PROBLEMÓW NARKOMANII ORAZ UZALEŻNIEŃ BEHAVIORALNYCH W SZCZEGÓLNOŚCI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY				
1	Upowszechnianie, wdrażanie i finansowanie programów profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, w szczególności programów rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, w tym również zakup materiałów edukacyjnych do realizacji programów podnoszących wiedzę oraz świadomość z zakresu problemów alkoholowych, narkomanii i środków zmieniających świadomość.	- liczba programów, - liczba zakupionych materiałów edukacyjnych	GKRPA, Urząd Gminy, CUS	Przez cały okres realizacji
2	Realizacja, w tym również na terenie szkół działań edukacyjnych z tematyki dotyczącej skutków prawnych i zdrowotnych posiadania i/lub przyjmowania narkotyków.	- liczba działań edukacyjnych	GKRPA, Urząd Gminy, placówki oświatowe	Przez cały okres realizacji
3	Zakup i dystrybucja materiałów informacyjnych i edukacyjnych z zakresu promocji zdrowych nawyków, profilaktyki zażywania innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, w tym, wydawnictw, prasy do realizacji działań z zakresu problematyki uzależnień.	- liczba materiałów edukacyjnych/ informacyjnych	GKRPA, Urząd Gminy, placówki oświatowe	Przez cały okres realizacji
4	Realizowanie i finansowanie programów i warsztatów dla rodziców w szczególności dotyczących nabywania i rozwijania umiejętności wychowawczych oraz programów zakładających równoległe	- liczba programów	GKRPA, Urząd Gminy, CUS, placówki oświatowe	Przez cały okres realizacji

	oddziaływanie zarówno na rodzica jak i na dziecko.			
5	Organizowanie i finansowanie szkoleń przygotowujących nauczycieli do realizacji programów rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji.	- liczba szkoleń, - liczba nauczycieli	GKRPA, Urząd Gminy, placówki oświatowe	Przez cały okres realizacji
6	Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom.	- liczba osób	GKRPA, Urząd Gminy, placówki oświatowe	Przez cały okres realizacji
7	Szkolenie kadr, organizowanie, współorganizowanie szkoleń, konferencji, seminariów i innych podnoszących poziom kwalifikacji i kompetencji realizatorów działań z zakresu profilaktyki zintegrowanej oraz problematyki uzależnień.	- liczba szkoleń, konferencji, seminariów, - liczba osób	GKRPA, Urząd Gminy, placówki oświatowe	Przez cały okres realizacji
8	Finansowanie udziału w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych oraz inicjowanie, realizacja i finansowanie gminnych kampanii, akcji informacyjnych i edukacyjnych oraz zakup materiałów edukacyjnych i dydaktycznych.	-liczba kampanii/akcji informacyjno - edukacyjnych, - liczba materiałów edukacyjnych/ dydaktycznych	GKRPA, Urząd Gminy, placówki oświatowe	Przez cały okres realizacji
9	Promocja wśród mieszkańców zdrowego, wolnego od uzależnień stylu życia, aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego, w tym organizowanie i finansowanie warsztatów, spotkań, seminariów i konkursów.	- liczba warsztatów, spotkań, seminariów, konkursów	GKRPA, Urząd Gminy, placówki oświatowe, CUS	Przez cały okres realizacji
10	Organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego oraz zimowego jako uzupełnienia oferty opiekuńczo - wychowawczej.	- liczba osób objętych wsparciem	GKRPA, Urząd Gminy, organizacje pozarządowe, CUS	Przez cały okres realizacji
11	Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno - edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych z zakresu przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.	- liczba materiałów informacyjno - edukacyjnych	GKRPA, Urząd Gminy, CUS	Przez cały okres realizacji
12	Wspieranie prospołecznych działań młodzieży przez osoby dorosłe, seniorów, programów liderkich i działań rówieśniczych z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia w tym finansowanie działań na rzecz wspierania i rozwoju wolontariatu, ze szczególnym uwzględnieniem działań mających na celu utrzymywanie dobrych relacji z innymi niż rodzice	- liczba działań	GKRPA, Urząd Gminy, CUS, placówki oświatowe	Przez cały okres realizacji

	kompetentnymi i troskliwymi pozytywnymi osobami dorosłymi.			
13	Prowadzenie lokalnych działań informacyjno-edukacyjnych na temat uzależnień i zjawiska przemocy w rodzinie, w tym przemocy wobec dzieci.	- liczba działań	GKRPA, Urząd Gminy, CUS, ZI,	Przez cały okres realizacji
14	Wspieranie działań zmierzających do ograniczenia dostępności różnych substancji psychoaktywnych, działań w kierunku ograniczenia dostępności alkoholu	- liczba działań	GKRPA, Urząd Gminy, KP,	Przez cały okres realizacji
15	Prowadzenie badań, monitorowanie problemów społecznych, związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie, sporządzanie diagnozy problemów społecznych/	- liczba badań, - liczba diagnoz	GKRPA, CUS, Urząd Gminy	Przez cały okres realizacji
16	Opracowywanie, wykonywanie materiałów służących realizacji działań z zakresu problematyki uzależnień.	- liczba materiałów	GKRPA, Urząd Gminy, CUS, placówki oświatowe,	Przez cały okres realizacji
17	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych na temat FASD, zaopatrzenie szkół, instytucji w materiały edukacyjne dotyczące FASD.	- liczba działań informacyjno-edukacyjnych	GKRPA, Urząd Gminy,	Przez cały okres realizacji
18	Zakup materiałów edukacyjnych dot. problemu alkoholowego, narkomanii i innych uzależnień behawioralnych dla personelu medycznego i pacjentów podstawowej opieki zdrowotnej gminy Adamówka.	- liczba zakupionych materiałów edukacyjnych	Urząd Gminy, GKRPA, CUS	Przez cały okres realizacji
19	Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka i przygotowanie go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.	- liczba działań edukacyjnych dla rodziców	szkoły, placówki oświatowe, PPP, organizacje pozarządowe, CUS.	Przez cały okres realizacji
20	Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, kulturalnych programów profilaktycznych i programów alternatywnych z zakresu przeciwdziałania przemocy, uzależnienia od alkoholu, narkomanii i innych uzależnień behawioralnych dla dzieci, młodzieży i rodziców oraz różnych grup społecznych i zawodowych.	- liczba programów profilaktycznych, alternatywnych - liczba osób biorących udział w programie	szkoły, placówki oświatowe, PPP, organizacje pozarządowe, instytucje kulturalne, CUS, GBP.	Przez cały okres realizacji

21	Dofinansowywanie zajęć (pozalekcyjnych sportowych oraz kulturalnych, edukacyjnych, itp.) dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych, mających na celu informowanie o problemach alkoholowych, przemocy w rodzinie oraz narkomanii - poprzez zabawę i rozrywkę.	- liczba osób biorących udział w zajęciach, - liczba organizowanych zajęć	organizacje pozarządowe, szkoły/ placówki oświatowe, Urząd Gminy, CUS.	Przez cały okres realizacji
22	Dofinansowanie świetlic realizujących programy socjoterapeutyczne / świetlic środowiskowych, opiekuńczo - wychowawczych wspartych programami profilaktycznymi.	- liczba świetlic, - liczba dzieci	szkoły, placówki oświatowe, pedagodzy, CUS, organizacje pozarządowe	Przez cały okres realizacji
23	Organizowanie i finansowanie edukacyjnych programów i warsztatów profilaktycznych przeznaczonych dla uczniów przedszkoli, szkół podstawowych i szkół średnich z terenu gminy Adamówka.	-liczba programów/warsztatów profilaktycznych	szkoły, placówki oświatowe, PPP, CUS, organizacje pozarządowe	Przez cały okres realizacji
24	Finansowanie dożywiania dzieci uczęszczających do świetlic socjoterapeutycznych i pozaszkolnych, świetlic opiekuńczo-wychowawczych oraz biorących udział w profilaktycznych formach wypoczynku letniego / zimowego (półkolonie)	- liczba dzieci korzystających z dożywiania	szkoły, placówki oświatowe, CUS	Przez cały okres realizacji
25	Finansowanie zakupu literatury fachowej i materiałów informacyjno - edukacyjnych dla potrzeb Komisji i mieszkańców Gminy Adamówka.	- liczba zakupionej literatury fachowej, - liczba osób, która zapoznała się z literaturą, materiałami informacyjno-edukacyjnymi	GKRPA, Urząd Gminy,	Przez cały okres realizacji
26	Współpraca z lokalnymi mediami na temat aktualnych działań Gminy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, publikowanie artykułów z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii i innych zagrożeń.	- liczba artykułów prasowych	GKRPA, CUS, PPP,	Przez cały okres realizacji
27	Prowadzenie stałego interaktywnego systemu informacji (zakładka na stronie internetowej CUS Adamówka).	- liczba utworzonych miejsc informacji interaktywnej	CUS, GKRPA	Przez cały okres realizacji
28	Działania profilaktyczne na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach: - kampanie społeczne, - edukacja w szkołach średnich, współpraca międzysektorowa służb (przekazywanie ulotek, broszur, odblasków podczas kontroli i działań profilaktycznych realizowanych w szkołach i innych placówkach edukacyjnych),	- liczba działań profilaktycznych	GKRPA, KP, Urząd Gminy, CUS	Przez cały okres realizacji

29	Realizacja zajęć edukacyjnych dla rodziców na temat zasad korzystania przez dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym z telefonu i Internetu oraz wskazanie jak ograniczyć ryzyko problemowego użytkowania.	- liczba zajęć	GKRPA, CUS, Urząd Gminy, przedszkole, szkoły podstawowe	Przez cały okres realizacji
-----------	--	----------------	---	-----------------------------

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 4: Opis zadania IV.

ZADANIE IV				
WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI, STOWARZYSZEŃ I OSÓB FIZYCZNYCH, SŁUŻĄCEJ ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.				
1	Popularyzowanie informacji i wiedzy o ruchu abstynenckim i miejscach spotkań grup samopomocowych typu AA i inne.	- ilość zamieszczonych informacji	Urząd Gminy, grupy samopomocowe	Przez cały okres realizacji
2	Współpraca z Centrum Usług Społecznych w celu wspólnego rozwiązywania problemów społecznych osób i rodzin, w których istnieje problem uzależnienia.	- liczba działań	Urząd Gminy, CUS,	Przez cały okres realizacji
3	Współpraca z placówkami oświatowymi w celu identyfikacji problemów związanych z uzależnieniami i zagrożeniami wśród młodzieży bądź problemami uzależnienia w rodzinie.	- liczba działań	placówki oświatowe, Urząd Gminy,	Przez cały okres realizacji
4	Wspomaganie działalności Gminnej Biblioteki Publicznej w Adamówce w zakresie zakupu literatury o tematyce przeciwdziałania uzależnieniom (alkoholizm, narkomania, nikotynizm, uzależnienia behawioralne).	- ilość zakupionych egz. literatury	GBP, Urząd Gminy	Przez cały okres realizacji
5	Wspomaganie działalności Centrum Usług Społecznych w Adamówce w zakresie organizowania i pobudzania działań wspierających / wspomagających profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy realizowanych przez Organizatora Społeczności Lokalnej	- liczba działań wspierających / wspomagających	CUS	Przez cały okres realizacji
6	Udzielanie pomocy merytorycznej, organizacyjnej instytucjom, osobom fizycznym, organizacjom pozarządowym, w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy.	- liczba udzielonego wsparcia	GKRPA, organizacje pozarządowe, Urząd Gminy, szkoły/ placówki oświatowe	Przez cały okres realizacji

7	Współdziałanie z instytucjami i organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, w zakresie realizacji programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży, rodzin, w tym z grup podwyższonego ryzyka oraz organizowania imprez/wydarzeń promujących zdrowy styl życia wolny od uzależnień i przemocy.	- liczba imprez/wydarzeń promujących zdrowy styl życia	GKRPA, organizacje pozarządowe, Urząd Gminy, szkoły/ placówki oświatowe, CUS	Przez cały okres realizacji
8	Współpraca z ruchami samopomocowymi, w tym wsparcie środowisk abstynenckich poprzez użyczanie pomieszczeń dla celów spotkań grup wsparcia.	- liczba udzielonego wsparcia	Urząd Gminy, GKRPA,	Przez cały okres realizacji
9	Dofinansowanie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, a także nawiązywanie współpracy służącej rozwiązywaniu tych problemów.	-liczba działań	organizacje pozarządowe, KP, służba zdrowia, GKRPA, Urząd Gminy	Przez cały okres realizacji
10	Wspomaganie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Adamówka, Zespołu Interdyscyplinarnego i Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i członków ich rodzin poprzez zakup niezbędnego sprzętu, wyposażenia, materiałów biurowych, środków czystości i środków ochrony osobistej.	- liczba działań	GKRPA, Urząd Gminy, ZI, Punkt Konsultacyjny	Przez cały okres realizacji
11	Wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej	- liczba działań	GKRPA, Urząd Gminy	Przez cały okres realizacji

Tabela 5: Opis zadania V.

ZADANIE V				
PODEJMOWANIE INTERWENCJI W ZWIĄZKU Z NARUSZENIEM PRZEPISÓW OKREŚLONYCH W ART. 13¹ I 15 USTAWY ORAZ WYSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM W CHARAKTERZE OSKARŻYCIELA PUBLICZNEGO				
1	Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych przez upoważnionych członków Komisji w zakresie przestrzegania przepisów Ustawy.	- liczba kontroli	GKRPA	Przez cały okres realizacji
2	Podjęcie interwencji oraz występowanie przed sądem jako oskarżyciel publiczny w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu	- liczba spraw	GKRPA	Przez cały okres realizacji

	nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych.			
3	Zwiększanie nadzoru nad punktami prowadzącymi sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.	- liczba dodatkowych kontroli	GKRPA, KP,	Przez cały okres realizacji
4	Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych - zgodność lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	- liczba zaopiniowanych wniosków	GKRPA	Przez cały okres realizacji

Źródło: Opracowanie własne.

VI. ZASADY WYNAGRADZANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH:

- 1) Przewodniczącemu gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych / lub innemu członkowi komisji prowadzącemu obsługę administracyjną Komisji przysługuje do 15% miesięcznego minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego w obowiązującym rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej.
- 2) Członkom Gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych za każdorazowy udział w pracach Komisji przysługuje 2% miesięcznego minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego w obowiązującym rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej.
- 3) Członkowi Komisji, będącemu jednocześnie pracownikiem Urzędu Gminy Adamówka lub innej jednostki organizacyjnej gminy przysługuje za udział w posiedzeniu Komisji, jeżeli ta obraduje poza godzinami pracy tych jednostek.
- 4) Podstawą do wypłaty wynagrodzenia dla Przewodniczącego Komisji, za okres miesiąca, stanowi miesięczne zestawienie czasu pracy.
- 5) Podstawą do wynagrodzenia dla członków Komisji za udział w pracach Komisji jest podpis złożony na liście obecności.

VII. ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

1. Środki finansowe na realizację programu stanowią dochody własne Gminy pochodzące z wpływów z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Wydatki programu ujmowane są w budżecie Gminy Adamówka w DZIALE 851 – OCHRONA ZDROWIA: ROZDZIALE 85153 - Przeciwdziałanie narkomanii oraz 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi.
3. Wszelkie zmiany w wysokości środków finansowych na realizację Programu dokonywane będą uchwałami Rady Gminy Adamówka i zarządzeniami Wójta Gminy

w sprawie zmian w budżecie Gminy Adamówka.

VIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Przez cały okres realizacji Program będzie podlegał monitoringowi.
2. Odpowiedzialnym za realizację Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2024 - 2027 jest Wójt Gminy Adamówka
3. Radzie Gminy Adamówka zostanie przedłożone roczne sprawozdanie merytoryczno - finansowe z wykonania zadań zawartych w Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na lata 2024 - 2027.